MAI: Reguli clare privind interacțiunile dintre polițiști și cetățeni. Drepturi și obligații

BUCURESTI - 23 februarie 2018 ora 15:46
Comunicat tip General in Administratie Publica, Educatie / Cultura, Monden / Lifestyle, Social, Institutii Publice

După 4 luni de dezbatere publică, noua formă a proiectului legislativ privind autoritatea polițistului a fost aprobată joi, 22 februarie a.c., de Guvern.

Proiectul a fost modificat în urma consultării societății civile, organizațiilor non-guvernamentale, organizațiilor sindicale și profesionale ale polițiștilor. La această formă a proiectului au contribuit, printre alții: Apador-CH, ActiveWatch, GRADO, Coaliția Națională pentru Modernizarea României.
Modificările propuse nu au incidență asupra reglementărilor privind adunările publice.
Pentru prima dată în istoria Poliției Române, procedurile care vizează cele mai frecvente interacțiuni cu cetățenii devin transparente și vor fi cuprinse în lege, în acest fel evitându-se interpretările mai mult sau mai puțin subiective față de acțiunile polițiștilor.
După aprobarea în Guvern, proiectul va ajunge în Parlament.
Guvernul a aprobat în ședința de joi, 22 februarie a.c., proiectul de Lege pentru modificarea şi completarea unor acte normative din domeniul ordinii şi siguranței publice prin care se propune stabilirea, în mod clar și transparent, la nivel de lege, a

regulilor de intervenție a polițiștilor și a polițiștilor de frontieră, precum și înăsprirea cadrului juridic pentru o serie de fapte antisociale care aduc atingere intereselor comunității.
Activitatea polițistului reprezintă un serviciu public specializat și se realizează în interesul persoanei și al comunității. Pentru ca polițistul să poată răspunde solicitărilor cetățeanului, asigurându-i protecția necesară, trebuie să aibă la îndemână instrumente juridice care să confere eficiență activității sale și să-i permită astfel să acționeze pentru rezolvarea problemelor comunității și apărarea intereselor statului.
Pentru a face legea mai predictibilă și pentru a se cunoaște exact, când și cum se desfășoară interacțiunea dintre polițist și cetățean, ce drepturi și obligații revin fiecăruia dintre aceștia, proiectul de lege instituie reguli clare referitoare la procedurile de legitimare, control corporal, al bagajelor și al vehiculului persoanei, conducerea persoanei la sediul poliției și utilizarea forței.
Astfel, în proiectul de lege sunt enumerate situațiile în care polițistul va avea dreptul să legitimeze și să stabilească identitatea unei persoane, respectiv dacă:
a) aceasta încalcă dispozițiile legale, ori există motive verosimile pentru a bănui că pregătește sau a comis o faptă ilegală;
b) există motive verosimile pentru a bănui că aceasta a fost prezentă la locul săvârșirii unei fapte ilegale ori are cunoștință despre faptă, autor sau despre bunurile având legătură cu fapta;
c) aceasta solicită sprijinul sau intervenția organelor de poliție, ori când din cauza vârstei, stării de sănătate, dizabilității, consumului de alcool sau altor substanțe psihoactive, ori a altor asemenea circumstanțe, necesită sprijinul organelor abilitate;
d) descrierea acesteia corespunde unei persoane căutate potrivit legii, deține asupra sa bunuri sau se deplasează cu un vehicul, ambarcațiune ori aeronavă care corespunde descrierii unor bunuri sau mijloace de transport căutate potrivit legii;
e) aceasta desfășoară o activitate supusă, potrivit legii, unor autorizări, avize sau înregistrări ori este implicată într-o procedură legală în fața unei autorități sau instituții publice;
f) aceasta încearcă să pătrundă sau se află într-un spațiu în care accesul este controlat;
g) cu ocazia unor controale sau razii, efectuate în condițiile legii;
h) există obligația legală de a se stabili identitatea acesteia.
Polițistul are dreptul să solicite persoanei legitimate să țină mâinile la vedere și, după caz, să renunțe temporar la mijloacele ce pot fi folosite pentru un atac armat.
Totodată, poate să solicite persoanei care face obiectul controlului corporal să adopte o poziție inofensivă, ce permite realizarea efectivă și în siguranță a acestui control.
Prin poziție inofensivă se înțelege:
a) ținerea mâinilor deasupra capului sau paralel cu solul,
b) depărtarea picioarelor,
c) adoptarea poziției șezut,

d) adoptarea poziției culcat,
e) altă poziție a corpului, care previne săvârșirea unei acțiuni violente îndreptate împotriva polițistului și respectă demnitatea umană.
Solicitarea de a adopta o poziție inofensivă trebuie să fie adecvată pericolului pe care-l poate reprezenta persoana și să nu depășească nevoile reale pentru atingerea scopului intervenției.
Se interzice solicitarea adoptării poziției șezut sau culcat în cazul femeilor cu semne vizibile de sarcină, persoanelor cu semne vizibile ale unei dizabilități și copiilor.
Se prezumă intenția săvârșirii unei acțiuni violente îndreptate împotriva polițistului fapta persoanei de a se apropia de acesta după ce, în prealabil, a fost avertizată prin cuvintele: Poliția, stai! – Nu te apropia!, ori de a nu se conforma solicitărilor polițistului (să țină mâinile la vedere și, după caz, să renunțe temporar la mijloacele ce pot fi folosite pentru un atac armat, respectiv să adopte o poziție inofensivă, ce permite realizarea efectivă și în siguranță a controlului corporal).
Textul proiectului cuprinde și garanțiile necesare respectării drepturilor persoanelor. De exemplu, persoana legitimată are dreptul de a fi informată verbal, de către polițist, cu privire la motivul legitimării.
De asemenea, persoana condusă la sediul poliției are dreptul de a fi informată cu privire la: motivele conducerii, drepturile pe care le poate exercita, dreptul de a formula contestație împotriva dispunerii măsurii, dreptul de a fi asistată de un avocat, de a comunica direct cu acesta în condiții de confidențialitate, de a nu da nicio declarație fără prezența acestuia, de a informa un membru de familie sau altă persoană pe care o indică, de a fi consultată de un medic, de a comunica prin interpret dacă nu înțelege limba română sau dacă, din cauza unor deficiențe, nu se poate exprima.
Polițistul va avea dreptul să conducă o persoană la sediul poliției, atunci când:
a) nu s-a putut stabili identitatea acesteia, ori există motive verosimile pentru a bănui că identitatea declarată nu este reală sau documentele prezentate nu sunt veridice;
b) din cauza comportamentului, locului, momentului, circumstanțelor, ori bunurilor aflate asupra sa, există motive verosimile pentru a bănui că pregătește sau a comis o faptă ilegală;
c) prin acțiunile sale periclitează viața, sănătatea sau integritatea corporală, a sa ori a altei persoane, sau ordinea publică;
d) luarea unor măsuri legale, pe loc, ar putea crea un pericol pentru aceasta sau pentru ordinea publică.
După verificarea situației de fapt și, după caz, luarea măsurilor legale față de persoana condusă la sediul poliției, polițistul are obligația de a permite persoanei să părăsească, de îndată, sediul poliției, fără a se depăși 8 ore de la momentul inițierii deplasării. La expirarea acestui termen, persoana are dreptul de a părăsi sediul poliției. Dacă identitatea persoanei nu a putut fi stabilită, termenul se poate prelungi, motivat, până la 12 ore.

În prezent, Legea 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române prevede că o persoană poate fi condusă la sediul Poliției în vederea identificării şi luării măsurilor legale pentru cel mult 24 de ore.
În proiectul aprobat de Guvern se menționează că polițistul trebuie să întocmească un proces-verbal în care consemnează motivele conducerii persoanei la sediul poliției, măsurile realizate cu această ocazie, precum și, după caz, motivele prelungirii termenului de 8 ore.
Persoana condusă la sediul poliției are posibilitatea de a contesta măsura dispusă de polițist, înainte de încetarea acesteia, la șeful ierarhic al polițistului.
De asemenea, prin proiect se propune majorarea cuantumului amenzilor pentru refuzul de a da relații cu privire la identitate (de la 100 – 500 lei, limitele cuantumului devin 500 – 1500 lei) având în vedere că refuzul de legitimare presupune deplasarea persoanei și identificarea la sediul poliției, timp în care polițistul nu poate interveni la alte cazuri ce reclamă prezența sa în teren. De multe ori refuzul de legitimare stă la baza escaladării unor situații tensionate în interacțiunea polițist-cetățean.
Se propune creșterea valorii amenzilor pentru organizarea de petreceri private în spațiul public, în proximitatea imobilelor cu destinația de locuințe (de la 500 – 1.500 lei, limitele cuantumului devin 2.000 – 3.000 lei).
În caz de repetare, într-un interval de 24 de ore, a faptei constând în organizarea de petreceri private în spațiul public, amenda va fi cuprinsă între 3.000 și 6.000 lei.
Dacă nici această amendă nu conduce la restabilirea ordinii publice, polițistul poate aplica sancțiunea prestării unei activități în folosul comunității, urmând ca procesul-verbal de constatare a contravenției să fie înaintat, în cel mult 48 de ore, instanței competente.
Prin proiect se propune incriminarea faptei persoanei care, după ce a fost avertizată, împiedică în mod nemijlocit organul de ordine publică de a-și îndeplini, în condițiile legii, obligații de serviciu referitoare la legitimarea, controlul corporal, al bagajelor și al vehiculului sau conducerea unei persoane la sediul poliției ori al altui organ de stat.
Această infracțiune va fi pedepsită cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă, cum ar fi, spre exemplu, ultrajul.
DIRECȚIA INFORMARE ȘI RELAȚII PUBLICE

MAI Centrul de Presa - Directia Informare si Relatii Publice
comunicare@mai.gov.ro
0212648617
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE